

Univerzita Karlova v Praze
Lékařská fakulta v Hradci Králové

Oponentský posudek

Disertační práce

Mgr. Miroslava Jalovcová

Porovnání efektu edukačně pohybové terapie stabilizační funkce trupu a tradičního léčebně rehabilitačního přístupu u pacientů s akutní nespecifickou bolestí zad.

Univerzita Karlova v Praze

Fakulta tělesné výchovy a sportu

Vedoucí práce:

Doc. PaedDr. Dagmar Pavlů, CSc.

Jedná se o jednu z nejkvalitnějších prací, kterou jsem měla v poslední době příležitost oponovat.

Řešené téma je velice aktuální, protože bolestivé stavy zad jsou příčinou pracovní neschopnosti a disaptability pacientů a v důsledku toho jsou velkým socioekonomickým problémem nejen u nás, ale na celém světě (výborná kapitola Epidemiologie). Autorka si dala práci najít v dostupných zdrojích statistická data, která potvrzují závažnost problému.

Zvolila dostupné, časově náročné a klinicky propracované metody a postupy. V této části práce je nutno ocenit, že použila novodobé poznatky „české školy“, zabývající se stabilizací hybného systému (stabilizační funkce trupu), zmiňuje široký literární přehled, s akcentem na podobnost a návaznost na „australskou školu“. „Česká škola“ má však určitou prioritu v pochopení funkce hybné soustavy na základě vývojové kineziologie.

Nelze samozřejmě pominout ani jeden autor, nebo autorský kolektiv uváděný v citacích. Tím je možno současně vyjádřit, že seznam literatury je bohatý, kvalitně zpracovaný, bez větších chyb. Sama autorka v diskusi uvádí, že mnozí autoři berou svůj náhled na bolesti zad jako prioritní a existuje mezi nimi i rivalita v názorech.

Z oponentského hlediska je v příčinách akutních nespecifické bolesti zad určitý rozdíl ve vysvětlení příčinné souvislosti. Nedostatečná hluboká stabilizační funkce svalů je většinou záležitost dlouhodobá, pocházející z vývojového období jedince. Čili patří mezi endogenní faktory bolestí v zádech. Samozřejmě bolestivé stavy zad jsou podporovány exogenními faktory, v podstatě přetěžováním hybné soustavy v rámci civilizačního způsobu života.

Z tohoto příčinného pohledu endogenních faktorů se jedná o dlouhodobý stav z pohledu vývoje, naproti tomu akutní bolest v zádech vzniká náhlou dekompenzací selhávajících funkcí, převážně z exogenních příčin. Zde je vhodné doplnit, že selhávající mechanismy vytváří množství spouštěvých bodů ve svalech – „trigger points“, a tím vzniká bolestivý svalový spasmus, který bývá hlavní příčinou bolestí (nocicepční signalizace). Mění se svalové napětí (spasmus) a následně dochází k restrikci pohybu (patologická bariéra).

Univerzita Karlova v Praze Lékařská fakulta v Hradci Králové

Ve vědeckovýzkumné a terapeutické části již se přístup shoduje s prací autorky a literárními zdroji, ze kterých vyšla a terapeutické ovlivnění převážně funguje v souladu se záměrem práce.

V terapeutické části se ovlivňuje chybný program svalové stabilizace, včetně trupu. Pro tuto práci správně byla vybrána stabilizace sagitální, protože je nutno pro odbornou podstatu práce takto postupovat. Účinnost aktivace svalů v hluboké stabilizaci se projeví tehdy, když se přeprogramuje nesprávná stabilizační funkce svalů. Vzhledem k tomu, že se jedná o reflexologii vrozenou, při správné terapii a schopnosti pacienta („compliance“) se podaří chybný program korigovat a může být nejúčinnějším způsobem ovlivněna akutní bolest v zádech.

Co se týká ne zcela jednoznačných výsledků při rotaci, tam s určitou pravděpodobností mohl sehrát roli bolestivý svalový spasmus, který v daných správných postupech práce není však kvantifikovatelný.

Předložená práce jednoznačně splňuje nároky disertace podle Řádu DS.

Otázka:

1. Co je to fenomén bariéry, co je to fyziologická a patologická bariéra při bolestivých funkčních poruchách hybné soustavy?
2. Co jsou to „trigger points“ ve svalech?

Hradec Králové, 22.8.

Doc. MUDr. V. Tošnerová, CSc.
Katedra Rehabilitační kliniky LF v Hradci Králové
Univerzity Karlovy v Praze